

ŠT. 6 1933/34 VRTEC LETNIK 64

Vaclav Beneš Třebízský — Orožen Janko:

Iz rodne kočice.

Klarisinje.

(S Slanskega.)

Sonce se je nagibalo proti Týneškemu pokopališču. Zdelo se je, da očrneli in kakor skala uliti stebri nedovršene cerkve ponosneje dvigajo proti mračnemu nebu svoje z bleskom zarje obsijane glave.

Midva z očetom sva sedela na bregu.

Za gozdnatim grebenom so se od Bylichova do Týnice¹ pojavljali rjavožolti oblačni gradovi s kronišči iz zlata in v oknih z napol prozor-nimi zavesami, za katerimi je plulo življenje v najživahnejšem toku.

Določneje in določneje so se kazale v plamenastem morju večerne zarje temne cerkvene stene, kakor da bi iz njih rasli velikani, kakor da bi z njimi vstajala iz nepreglednih grobov minulost daynih dob, svetlejša nego zarja, izgubljajoča se v višini.

Na Týnici so bile device pet sto let. Naša vas jim je nekdaj pripadala; imele so tu dvor, žganjarno, pivovarno in Bog ve, kaj še, je rekel oče, ko se je bil zagledal v razvaline. — Ali na Týnici je bila v vsej okolici najlažja tlaka. Tvoj dedek se tega še spominja. Device so imele tam svoje oskrbnike in ti oskrbniki so morali, če bi tudi ne bili hoteli, gledati na ljudstvo. Týneškim je bilo, kakor da bi bili vsi svobodni in brez kakršne-koli gosposke. Ta svoboda Týneških je postala končno pregovor. A ko so samostane rušili in je komisar na osnovi dekreta segel tudi po premoženju nun, tedaj se je razjokalo ljudstvo po vsej gosposčini.

Danes bi se v Týnici težko našel kdo, ki bi mu to še bilo znano.

Kadar je udarila na Češko kuga, je na Týnici vedno umrlo razmeroma čisto malo ljudi. — Nekoč so tudi tako umirali. Človek je dihnul enkrat, in ko je hotel dihniti drugič, mu je že duša odletela. Drugi je deval v usta žlico juhe, pa preden je prišel do ustnic, se mu je glava povescila, roke so

¹ Pri Slanem.

omahnile in ni se več ganil. Temu so pravili »nagla bolezen«. V Týnici pa takrat ni nihče umrl. Nad krajem so baje stražile vsako noč device, v rokah so držale zavoj, razpet na dolgo in široko, ter tako odganjale smrt. Device so nosile temno obleko, na prsih so imele škapulir, a v rokah rožni venec. Bile so to duše nun — klarisinj. A od enajste do dvanajste so vedno pele starodavno pesem k svetemu Roku. Týnčani so se preplašeni budili iz sna, se križali, gledali skozi okna v noč in ko so zagledali nad strehami snežnobeli zavoj, se kuge niso več bali. Tisto noč, ko so razpustili samostan in nune odpravili, so se baje po vsej krajini videle na nebu čudne prikazni. V oblakih je letala dolga, nepregledna vrsta devic s plapolajočimi zavoji in z ugaslimi svečami v rokah. Ljudje so se tudi prebudili, gledali so na oblake, se tresli od groze in sklepali roke, da bi Gospod Bog blagovolil odvrniti od njih katerokoli zlo. Ko pa so priletele device nad Týnico, so se združile v eno skupino in po pokrajini se je razlegalo petje, ki je bilo tako turobno, da je baje prodiralo v kosti. Potem so se spustile do cerkve, ali v trenutku so zopet vzletele kvišku ter se dvigale nad zvezde — v nebo. — Toda, od teh dob ni nihče več videl Týneških klarisinj. Na Češko so udarjale mnoge bolezni, ali nad Týnico niso nikdar več držale device belega zavoja in tudi pesmi k sv. Roku niso pele.

Cerkvene stene so se združile s krajem v enolično črno gmoto. Sivo-zolti oblaki gradovi nad gozdovi so prehajali v sivordeče, dvigali so se višje in višje, lezli v pokrajini dalje in dalje in ko so prispeli nad najini glavi, so bili že črni kakor noč; »časlavka« je začela bučati od spodaj, nad Týnico se je na nebu zasvetilo, vitki cerkveni stebri so se zopet pojavili za trenutek, ali bili so še temnejši in še bolj orjakom podobni.

Midva z očetom sva se pokrižala, vstala in šla z brega proti dolini.

Odtlej je preteklo pol četrti leta.

Bil je četrtek in praznik sv. Neže — prvi praznik velike Přemyslovne v čeških zemljah. Naša vas ga je dostojno proslavila.

Popoldne je sonce prodrlo oblake. Stopil sem za nekoliko trenutkov iz sobe. Krenil sem zopet najprej na breg. A prvi predmet, na katerem mi je obvisel pogled, je bila Týnica in nad Týnico očrneli cerkveni stebri — spomenik nekdanjih klarisinj, dobrih družic Nežinih.

Stal sem tu danes sam in v glavi sem imel najrazličnejše spomine.

A vse, kar sem čital kdaj o Žirotnih, o Týneških klarisinjah, kar sem slišal o njih izza svoje mladosti, vse to mi je živo hodilo po glavi, najbolj živo pa tistega večera, ko mi je oče pripovedoval o nunah.

Nad razvaline so vzplavali naglo beli oblaki v dolgi vrsti drug za drugim. Plavali so — proti jugovzhodu — proti Pragi.

»Ali ste to ve, ve dobre duše, in greste gledat, kako slavi Praga največji praznik ene izmed najplemenitejših hčera češkega naroda. Greste gledat, kako slavi kamenita naša mamica praznik ene izmed največjih hčera vašega reda, praznik vaše ustanoviteljice na Češkem? Pojdite, le pojdite, ve duše čiste, le pogledajte iz višin nebeških, kako slavi Nežin praznik vsa češka domovina; tudi najneznatnejše vasi. A ko se zopet vrnete v nebo, povejte sveti Neži, da je češki narod isti, kakor je bil za Vaclava, za Otokarja, da še ni zabredel v brezbožje in da je še vedno vreden njene priprošnje.«

A oblaki so leteli počasi, se pretakali brez šuma, kakor da bi resnično bile v njih duše Týneških klarisinj in kakor da bi se te duše resnično hotele prepričati, kako časti češki narod hčer, sestro in teto svojih najslavnejših kraljev, nepozabnih Přemyslovcev.

Moje oči so jim sledile, dokler se niso izgubili na daljnem obzorju, dokler se niso ustavili nad dolino, v kateri je zapelo v tem času brez števila zvonov, kličočih k večernicam v čast sveti Přemyslovni — klarisinji.

Venceslav Winkler:

Ljudje v zametih.

Ne vem, kdaj sem jih videl. Upognjeni in nerodni so bili. Obrazi so jim sijali tuje. Menda niso bili pri nas doma. In tudi preveč so upali in verovali. Pri nas ne verujemo tako. Kar v zamete so se vrgli.

Od Gore in od Studenca se je gnala burja z neznansko strastjo. Stopili so v sneženo meglo in izginili. Včasih se mi je zazdelo, da vidim nerazločne podobe, kako se vlečejo upognjene postave čez zamete. Vse se je meglilo in izginjalo v nič. Prisluškoval sem, pa je le burja vriskala. Prav strupeno se je smejala. Potem sem pozabil nanje.

Proti večeru so se pa vrnili. Ko smo zagledali omahujoče sredi vetrov in snega, smo stopili iz hiš. Prihajali so počasi in molče. Ko so bili že pri hišah, se je prvi ogledal in vprašal:

»Kam je pa šel?«

»Kdo?« smo se začudili.

»I, saj je šel ves čas pred nami.« Spogledali smo se.

»Kdo naj bi šel?«

Pa so se še oni spogledali. Nekaj toplega je sijalo vsem v očeh, kot bi hodili po pomladanskih vrtovih, ne pa med burjo in zameti.

»Nismo mogli naprej. Kar vkovalo nas je v zamete. Nekaj časa smo molčali in iskali ceste, potem smo obstali. Potem je prišel on. Nekateri so molili in pravijo, da je zato prišel.«

»Kdo pa je bil?« »I on!« »Pa kakšen?« smo bili radovedni.

»Kakšen? Tak kot mi. V kozuhu in s kučmo. In palico je imel v rokah. Hitro nas je izpeljal iz snega in smo šli ves čas po lepem. Še rože nam je pomagal nabirati.«

Res je imel vsakdo izmed njih rože. Zjutraj nismo verovali, da jih bodo dobili, pa so jih vseeno. Zdaj so stali sredi ceste, nas niso niti pogledali, nekam v snežni metež so jim begale oči, če ni morda on kje zašel.

»In kdo je bil?«

Potem so tiho odšli skozi vas v dolino.

Še zmeraj je burja in zameti rasto. Njega še ni. Zato smo hribovci tihi in ne moremo v dolino. Morda pridemo pomladi.

(Konec.)

IV.

Biba se je odslej večkrat pogledala v zrcalo in se sama sebi čudila; odrasčala je v gospodično in postajala leto za letom lepša. Ljudje so to opazili in dejali: »Bibi cvete viliinje zlato na licih!« Če je Biba to čula, je bila vesela, pa vendar ni bila tako zaverovana v lastno lepoto, da se ne bi še često spominjala Zmagoljuba. Mislila je, da je oživel in zrasel pa da hodi kot junak po svetu.

In res je bilo tako. Zmagoljuba je Blagodej v svojem gradu oživil in ga potem začel pitati. Posebno veliko mu je dajal solate, črnega kruha, ribjega olja in drugih takih stvari, ki se jih sicer fantje branijo, ki so pa dobre za moč in rast. Zmagoljub se ni nikoli upiral, zakaj pravi junak je tudi solato in pije ribje olje. S takim tekom je vse užival, da je že v šestih mesecih zrasel od treh pedi velik in silen junak. Potem je odšel z Blagodejem po svetu.

Če bi zdaj kdo popisoval, koliko črnih zmajev je Zmagoljub ugnal na tej poti, premagal hudobnih kraljev, rešil nedolžnih iz ječ, kolikokrat je pomagal pravici na noge in koliko zakladov odkril in spravil, bi napisal knjig na kupe. Neskončno lepa, a tudi neskončno dolga povest bi bila; in kdo bi jo utegnil brati!?

Povem le, da je junaški Zmagoljub po modrih Blagodejevih nasvetih v sedmih letih napravil po vsem svetu red. Vendar na deželo punčk sta bila oba pozabila. Kaj hočemo, veliki junaki in modri čarovniki se malo-kdaj spomnijo odročnih dežel in neznatnih ljudi!

Čez sedem let je rekel Blagodej Zmagoljubu: »Da dostojno končaš svoja velika junaštva, se spodobi, da se še oženiš. Vedi pa, v tej stvari ti ne mislim svetovati. Izbiraj po svetu po svoji glavi in šele če se sam ne moreš odločiti, pridi mene vprašat!«

In Zmagoljub si je šel po svetu neveste iskat. Dve leti jo je iskal in v drugo je svet obhodil, a vrnil se je k Blagodeju in mu potožil: »Nikjer je ne najdem, kakor se mi je menda nekoč sanjalo o nji in kakršno bi rad!«

Blagodej pomisli in reče: »Biba v Ljubljani je nemara najlepše dekle na svetu. To bi šel jaz snubit, če bi bil mlad kakor ti!«

»Saj res!« se udari Zmagoljub po čelu. »Biba v Ljubljani mi je bila zmerom na misli, pa še vedel nisem. Brž mi povej, koliko je zdaj stara in kje stanuje!«

Blagodej pogleda v najnovejše črne bukve in pove Zmagoljubu, da je zdaj Biba dva in dvajset let stara in da stanuje s starši v tej in tej vili na Mirju v Ljubljani.

»Samo če me bo marala!?« vzdihne Zmagoljub.

Blagodej odvrne: »Vsaki nesreči se najde svet in pomoč. A kaj bi iskal sveta in pomoči, preden te je nesreča zadela! Vzemi to kitaro, pojdi v Ljubljano in zapoj Bibi pod oknom. Če okno odpre, te bo marala in snubi bo drugi dan, kakor se spodobi. Če ne odpre, pa že kako ukreneva, da ne boš od žalosti umrl!«

Zmagoljub vzame kitaro, odide v Ljubljano in poišče pravo vilo na Mirju. Sicer je bilo že pozno ponoči, a k sreči je svetila luna. Skoči preko ograje na vrt, ubere strune, zabrenka in zapoje. Nebeško lepo je Zmagoljub pel in tako mu je šlo od srca, kakor še nikoli. — Biba se zbudi in posluša. Tako ji je šla vsaka pesem do srca, kakor še nikoli in rada bi vedela, kdo tako neizrečeno lepo poje. Vstane, odpre okno in se skloni ven.

»Zmagoljub je!« spozna vsa presenečena in se brž odmakne.

Zmagoljub jo je bil pa že opazil in še lepše je zapel. Biba se je kar topila od sreče in si ni mogla kaj, da ne bi v drugo pogledala skozi okno in pevcu z roko pomahala.

Komaj komaj je Biba proti jutru spet zaspala. Ko se je zbudila, je bila pa tako vesela, da ni vedela, kaj naj počne. —

Pred obedom se ustavi pred vilo na Mirju lep nov avto in iz avta stopi kraljevič Zmagoljub v lepi črni obleki in z velikim šopkom žlahtnih rož v roki. S seboj v Ljubljano je bil vzel veliko denarja, ker ga je Blagodej natančno poučil, kaj si mora vse kupiti, če pojde snubit, pa kaj mora prinesiti nevesti v dar.

In kraljevič Zmagoljub je vestno po Blagodejevih naukih zasnubil Bibo pri njenem očku in njeni mami. Seveda sta mu jo precej obljubila, ko je povedal, koliko zakladov si je že nabral. Še tisto uro so se vse domenili. Sklenili so, da bo poroka pri frančiškanih, določili so tudi dan in uro.

Vse priprave so šle gladko in srečno od rok, poroka pri frančiškanih je bila pa taka, da jo Ljubljancani še zdaj pomnijo. Skoraj do srede trga je segala preproga, ki je bila pogrnjena po cerkvenih stopnicah. Avtomobilov se je lesketala dolga vrsta in prav ko je odzvonilo poldne in je največ ljudi tam okrog frančiškanov, sta se prikazala nevesta Biba in ženin Zmagoljub vrh stopnic iz cerkve, da so ju vsi videli. Stražnik na trgu je z roko ustavil tramvaje in vsa vozila, poln trg gledalcev je strmel in nekatere gospodične so dobile kar solzne oči, tako je bila nevestina obleka krasna.

Črno oblečeni ženin je pa z belo nevesto sedel v ovenčani avtomobil in odpeljala sta se. Za njima se je odpeljala dolga vrsta družic in svatov. Ko je odbrnel s trga zadnji avtomobil, je stražnik zamahnil z roko. Ustavljeni tramvaji in vozovi so se spet premaknili in ljudje so se razšli na vse strani h kosilu.

Po svatbi sta se odpeljala ženin in nevesta z avtomobilom v deželo, ki je še lepša kakor raj punčk, zakaj v nji sije sonce noč in dan. Le škoda, da v tej deželi nikogar dolgo ne pustijo. Kmet ali kraljevič, revež ali bogatin, postava mu velevala, da mora čez nekaj tednov nazaj, odkoder je prišel.

Tako sta se tudi Biba in Zmagoljub vrnila v Ljubljano, kjer živita še zdaj. Imata mnogo otrok in sta kupila zanje že toliko igrač, da je trgovc prav lahko prebolel punčko, ki je nekdanj izginila iz njegove izložbe, če je ni že davno pozabil, zakaj ko je izginila, je bil vaš očka še mlad, vas otrok pa takrat niti na svetu ni bilo. Torej veste, da je že dolgo tega!

„France Horvat:

Rože na oknih dišijo ...

Rože na oknih dišijo.
v urah samotnih drhtijo,
kakor da zovejo,
kakor da hočejo
tebe — o hišica moja.

Jutra kot solze blestijo,
zarje večerne rdijo;
v žaru se zgrinjajo,
s sijem ogrinjajo
tebe — o hišica moja.

Rožnato lepi hitijo
z juga oblaki — droijo
preko planjave,
noseč ti pozdrave
gorke — o hišica moja.

Mirko Kunčič:

Pismo v tujino.

Ljubi očka!

Dolgo je že tega,
kar si šel od nas.
Vsak večer objokan
mamin je obraz.
Veš, kaj si obljubil,
ko si se poslapljal?
Da vsak mesec dvakrat
s pismom se boš japljal
in da kmalu vrneš
se bogat domov

in nam kupiš v mestu
vrt in domek nov.
Meni pa posebej še
si obljubil zajčka
in pajacka, ki miži,
kadar v zibki ajčka...
Zdaj glasu od tebe
ni že leto dni.
Kaj je s tabo, očka,
tam v Vestfaliji?

Joža Vovk:

Ledena roža.

Zunaj mrzel peter brije,
sneg prši se prek bregu,
v oknu lepa roža klije,
— lepa roža iz ledu.

V sobi beden človek umira,
gleda rožo, gleda sneg,
zadnje solze si utira,
sanja, da pomlad gre v breg.

Skozi okno žena bela
steza mrzlo mu roko,
roža v oknu se razcvela,
za pogreb leden mu bo.

Mikop:

Snežinke.

Bele snežinke naletavajo.
Moje oči jih love,
dokler se v snegu ne zgube.

Bele snežinke me vabijo,
da jih lovim.
Kadar so moje, že jih zgubim.

Medved.

Cekinov oče je bil že navsezgodaj zjutraj na vrtu. V sami srajci in hlačah je stal pred nizko hruško sršenko in štel zrele sadeže na njej. Ena, dve, tri, štiri — — — sedemnajst, osemnajst. »Saperlot,« se je ustavil, ko je bil pri koncu, »že zopet se je ponoči nekdo spravil nad moje hruške. Dveh mi že zopet manjka, včeraj jih je bilo še dvajset na drevesu, dobro sem jih štel. Ampak hudimana, naj le dobim predrznega tatu v roke! Potem mu bodo dišale vse drugačne hruške! In ujel ga bom, ni zlomka, da ga ne bile!

Cekinov oče je bil upokojen uradnik. Dolga leta je služil v mestu, ko pa so mu osiveli lasje, je zaprosil za pokoj in se preselil v prijazno vasio na Gorenjskem. Sezidal si je majhno hišico, okoli hišice pa si je uredil vrt. Ta vrt je bil prav majhen, še vrt mu ni moči reči, le vrtiček je bil, vendar pa je pomenil za Cekinovega očeta vse. Vse njegovo veselje je bil ta vrt. Na njem si je zasadil vrsto nizkih pritlikavih sadnih dreves in poslej je vse dni preživel le na tem vrtu, zalival, obrezoval in snažil drevesca, da so mu bogato rodila. Med vsemi drevesi pa mu je bila najljubša hruška sršenka, ki mu je letos prvič rodila. Vse poletje že jo je hodil oče srečen gledat, videl je, kako mu je pomladi cvetela, kako je cvetje odpalo in se je začela plodnica debeliti, kako so polagoma dozorevale hruške, postajale z vsakim dnem bolj rumene in vabljive. Vsak dan sproti jih je štel. Ko so začele zoreti, jih je bilo na drevescu ravno pet in dvajset, ne ene več ne manj.

Tedaj pa je nekega jutra, ko je prišel zopet na vrt in po stari navadi štel sadeže na drevesu, s strahom opazil, da mu manjka ene hruške. Naj je štel, kakor je hotel, le štiri in dvajset jih je naštel. Pregledal in preiskal je vso travo pod drevescem daleč naokoli, pa o sočni hruški ni bilo nikakega sledu. Žalostno je zmajal z glavo in ni mogel razumeti, kam je prišla sočna rumenka.

Drugega dne pa mu je znova zmanjkalo dveh hrušk in danes zjutraj zopet dveh. Zdaj Cekinov oče ni nič več razmišljal in nič več ni dvomil. Vedel je: tat se mu je naselil na vrt in mu krade njegove hruške. Sklenil je, da ga mora ujeti, naj stane že, kar hoče. In kakor je sklenil, tako je storil. Vso naslednjo noč ni šel spat. Skrit v utici na vrtu je bdel in čakal, kdaj se priplazi predrzni tat, ki mu odnaša hruške. Temno je bilo, na nebu še luna ni svetila, le zvezde so motne migljale. Kakor nalašč za tatu, ki se bo zanašal na temo, da se bo lažje polastil tujega blaga. Oče Cekin je budno pazil. Ura je odbila že deseto, enajsto, zdaj je bila že polnoči in zdaj eno. Tatu pa odnikoder. Očetu Cekinu so postale nočne ure dolge. Oči so mu lezle skupaj, boril se je proti spancu, pa vse ni nič pomagalo: zaspal je.

Prestrašen je poskočil kvišku, ko se je zopet zbudil. Pomel si je oči, se razgledal okoli sebe in se mahoma zavedel, zakaj je v tej nočni uri na vrtu. »Sveti Bog!« je vzdihnil, »tatu čakam, pa zaspim.« Ozrl se je proti hruški in sapa mu je zastala. Sredi med vejami se je tesno stisnjena ob deblu držala prečudna pošast in se mastila z njegovimi hruškami, kakor se je bila že vse te dni navadila. Očeta Cekina je prevzela groza. Rad bi se bil približal hruški, da bi bil vsaj razločil, katera žival se pase na njegovem sadju, toda bal se je. Če se žival prestraši in zdivja in se spravi

nadenj mesto na hruške? Le temno, kosmato senco je videl. Prav sam medved je moral biti.

Mahoma je bil pokonci in preko vrtno ograje. Na vso sapo je pritekel k sosedu čevljarju in začel razbijati po vratih.

»Sto zlomkov; kdo razgraja sedaj sredi noči,« se je oglasil od znotraj sosed čevljar.

»Jaz, Cekin,« je še ves brez sape hitel oče Cekin. »Andrej, ti, ki imaš puško, pridi mi na pomoč. Na mojem vrtu se pase sam medved na hruškah.«

»Hahaha,« se je znotraj smejal sosed čevljar. »Seveda medved! Kje neki se bo vzel. Bo pa že kakšna mačka.«

»Mačka, kakopak. Zver je večja ko tvoj pes.«

»No, pa pogledjmo,« je rekel čevljar, medtem ko se je že oblačil. Kmalu je bil poleg očka Cekina. Čez ramo mu je visela stara puška, edina, kar jih je bilo na vasi, in zdaj sta pogumno stopala proti Cekinovemu vrtu.

Komaj sta bila poleg ograje, je pokazal očka Cekin s prstom na temno senco, ki se je vila ob hruški sršenki.

Zdaj tudi sosed čevljar ni več dvomil. »Pri moji veri,« je rekel, »prav imaš. Res je kakor medved. Toda majhen je, mladič bo še. Svojčas, ko sem bil še v mestu, sem videl take v cirkusih. Zdi se mi, da nas gleda...«

»Meniš, da je iz kakega cirkusa v mestu ušel in se je prav sem do nas pritepel. Ta ciganska nadloga jih povsod vlači s seboj. Kar ustrelj ga.«

Sosed čevljar je pogledal medveda, pogledal puško, pa mu je zmanjkalo poguma. »Veš kaj,« je rekel očetu Cekinu, »pozabil sem, da v puški ni nabojev. Pojdiva na vas do Jernejčkovega Andreja. Ni še dolgo temu, kar je prišel od vojakov. On ima naboje doma, dobro vem to, in tudi streljati zna.«

In sta se skupaj napravila na vas in zbudila iz spanja Jernejčkovega Andreja. Ko je zvedel, za kaj gre, je bil hitro na nogah in pripravljen, da gre streljat medveda, zahteval pa je, da so zbudili še Matijca, poljskega čuvaja, in pa gospoda Kozinca, vaškega župana.

»Da bo vse v redu,« je rekel tovarišema, »in nas nihče ne bo mogel dolžiti krivih dejanj, ker hodimo s puško okoli.«

Spravili so torej še župana in nočnega čuvaja pokonci in vsi skupaj so se odpravili na pot, da gredo na grozno zver.

Toda mati županja, ki je spala v isti sobi ko njen mož, je slišala grozno novico. Ni mogla vzdržati v postelji, urno se je oblekla in stekla k svoji sosedu in prijateljici Fikovi Mini, da ji pove to izredno novico. Mina je prestrašeno sklepala roke in stekla do svoje prijateljice Žefe, da še ona ne bo prikrajšana za ta nenavadni prizor. Kmalu je bilo pol vasi pokonci in vsi skupaj so se podali proti Cekinovemu vrtu, da vidijo, kako bodo vaški junaki ubili strašno zver, groznega medveda.

Tam pa so že stali naši možje. Ko pa je župan zagledal množico, ki se je bližala vrtu, je naročil čuvaju, naj zagradi prehod in nikogar ne pusti blizu.

»Res, pravi pravcati medved je na Cekinovem vrtu,« je govoril množici. »Res, da je le majhen medved, zato ni nič manj nevaren. Če se primeri, da ga Andrej ne bo na prvi hip zadel, lahko zdivja in vas vse pomandra. Zato rajši ne silite preblizu.«

Ko je bilo tako vse pripravljeno, se je Jernejčev Andrej približal ograji, pokleknil na eno koleno, napel petelina in... čakal.

Trenutek je bil slovesen. Vsem je zastala sapa. Grobna tišina je vladala vsenaokoli, slišal si le šum vetra, ki je nalahno pozibal listje dreves.

In tedaj je prekinil ta strašni molk županov glas. »Ogenj!« je po-
veljeval.

Divji pok je odjeknil v gluho noč, za njim še eden. Nekaj rjavega,
kosmatega se je prevrnilo poleg hruške na tla.

Toda na vrtu je ostalo vse mirno, temna pošast je ležala na tleh
pod hruško in se ni genila.

Strah je trajal le nekaj sekund, vendar pa je do mozga pretresel
vso vas.

Potem pa so mahoma zagledali, kako je iz bližnje hiše pritekel majhen
otrok, preskočil ograjo, pograbil medveda, in ne meneč se za vso množico,
ko verveca zbežal z njim preko ograje nazaj v sosedovo hišo.

Vsa množica pa za njim.

In tam se jim je razjas-
nilo, kdo je bil tat. Sosedov
sinček Mihec je silno ljubil
hruške in ker ni vedel, kako
bi drugače prišel do njih, si
je izmislil to igro s svojim
kosmatim medvedom, ki mu
ga je bil o božiču prinesel
stric iz mesta. Postavil ga je
predse na drevo, sam pa je
skrit za njim trgal Cekinove
hruške.

drugačne hruške na zadnjo plat. Sveto je obljubil, da ne bo nikoli več
stikal po tujih vrtovih. Kakor bi se mu duša poslavljala od telesa, je ihtel,
zraven pa tesno objemal svojega prestreljenega medveda.

Naši junaki pa so se ponosni vračali na svoje domove. Medveda niso
ujeli, Cekinovega tatu pa.

Le Cekinovega očka je bilo na tihem nekoliko sram, da je zaradi
majhnega desetletnega dečka in slamnatega medveda spraval sredi noči
vso vas na noge in si ga ni upal sam prijeti,

Povedal pa tega ni nikomur.

Mikop:

Klic iz vetra.

*V večernem mraku veter
skozi drevje je zatulil
in povabil: pridi, pridi!*

*Moje oči so ostrmele.
Ustne so okamenele.
Prsi na globoko so zajele:
ko ne morem.*

*V očesu se je solza zaiskrila,
po bledem licu je zdrsnila.
Tam v daljavi zvezda
se je utrnila.*

France Horvat:

Spomin.

*Poljana je zasanjala
in luna je priplavala,
zbudil se slavček v gaju
in zvezdice vzdrhtele so —
vsemirje vse odele so —
bilo je vse kot v raju.*

*Tedaj je v srcu vzklik spomin,
zaplavaj preko je ravnin
in je obstal ob oknu,
kjer deklica je snivala,
kot samo bi počivala
med svečami na odru...*

MLADI STRAŽARJI

Naša bol.

Od izliva sinje Soče
do skipetarskih planin
naše morje se preliva,
naše majke tam je sin.

Nad dva tisoč kilometrov je dolga
po Jugoslovanih naseljena jadrans-
ska obala, ni pa vsa svobodna.

Več kot četrtina naše obale
ječi pod tujim jarmom in
s hrepenenjem pričaku-
je dneva vstajenja. Od
bistre Soče do hlad-
ne Rečine nam je
vzel zemlje in
morja lačni
tujec našo
sončno

Goriško
in krško
Istro in njene
otoke. Vzel nam
je naše brate in
sestre, njim pa vzel
vse, tudi sladko mate-
rino govorico. Vse, vse!

Kot klin se nam je zabil v
naše narodno in državno te-
lo, ko nam je sredi Primorja za-
sedel naš Zadar. Ta ostrí trn vedno
bolj zbada ljubeče materino srce, ki
ne bo nehala krvaveti, dokler se trn ne
odstrani. In še niže doli se je vgnezdil
sredi Jadrana na naše otočje Lastovo, koder
preži kot jastreb za novim plenom.

Ko drugi grabijo vse dalje, širje,
boš rod, ki bivaš tod, boš v duši čvrst.
O, kaj bo z vami, vi mejniki štirje:
Lastovo, Zadar, Gorica, Trst!

Križarji v Zadru in Carigradu.

Na dan pred sv. Martinom je vdrlo beneško brodovje s križarji v zadrsko luko. Močno železno verigo, ki je zapirala pristan, so s silo pretrgali in se izkrkali pred mestnim obzidjem. Čez dva dni, preden se je začelo obleganje, so prišli iz mesta odposlanci k dožu in bili pripravljeni se podati. Toda med francoskimi vitezi jih je bilo dosti, ki so se Benečanom neradi uдинjali in niso marali hoditi zanje po kostanj v žerjavico. Ti so dajali Zadranom poguma, češ, križarji vas ne bodo napadli, Benečanov samih se boste pa že ubranili. Meščani nato niso marali slišati o predaji in so se pripravili na boj. Seveda se je dož silno jezil nad nezvestimi križarji, zlasti še, ko je neki francoski opat izjavil: »V papeževem imenu Vam prepovedujem to mesto napasti; kajti to je krščansko mesto, Vi pa ste križarji.« Toda večina križarske gospode je bila že čisto pod doževim vplivom in ti so pritiskali na svoje podložne, češ, naša čast zahteva, da držimo besedo in pomagamo Benečanom zavzeti mesto.

Zader.

Začelo se je torej obleganje in drugo jutro so naperili oblegovalne stolpe in stroje na obzidje, z morske strani so pa primaknili ladje z visokimi lestvami. Pet dni so metali težke kamne proti obzidju in butali z okovanimi ovni v vrata in zidove, dokler se niso Zadrani vdali in priznali beneško oblast. Na dožev predlog so oblegovalci sklenili, ostati v Zadru čez zimo in so si razdelili mesto. Benečani so se nastanili ob пристanišču, Francozi pa v notranjem mestu. Toda stara nasprotja so ostala naprej in čez tri dni je izbruhnil med zavezniki krvav boj po zaduhlih ulicah, da so voditelji le s težavo ločili nasprotnike. Mnogi križarji so razočarani odšli; tisti, ki so dočakali pomladi v Zadru, pa tudi niso videli Sv. dežele, ampak so jih zvesti Benečani še naprej izrabili. Peljali so jih nad Carigrad, kjer so ustanovili tako imenovano »latinsko cesarstvo«; to je prineslo Benečanom višek njihove pomorske moči, ki jo je morala kmalu občutiti tudi naša obala.

V Zader je namreč prišel bizantinski cesarjevič Aleksij in je prosil križarje in Benečane pomoči za svojega nesrečnega očeta Izaka Angela. Tega je bil lastni brat pahnili s prestola, mu dal iztakniti oči in ga vreči v ječo. Aleksij je rotil križarje in jim obljubljal zlasti veliko denarja, ki so ga bili najbolj potrebni; ponujal jim je pa tudi vojaško pomoč in ladje zoper mohamedance in slednjič je tudi obljubil zedinjenje grške razkolne cerkve z rimsko in priznanje papeževe oblasti, če bo njegov oče prišel nazaj na prestol. Te lepe obljube so omamile večino križarjev, najbolj pa je bil vesel zviti Dandolo. Saj se mu je nudila prilika, maščevati se nad novim bizantinskim cesarjem, ki je takoj začel gledati na prste beneškim trgovcem, po drugi strani je pa dobro vedel, da Bizantinci ne bodo

mogli izpolniti svojih obljub, potem jih bo imel pa tako v rokah, kot ima križarje.

Pomladi l. 1203 je torej odjadralo beneško brodovje s križarji izpred Zadra proti Carigradu. Po kratkem obleganju so se polastili mesta, slepi Izak je postal zopet cesar in seveda potrdil vse sinove obljube. Toda dajati je bilo tudi takrat teže kot obljubljeni. Grško ljudstvo in duhovščina sta sovražila »krivoverske« Latine in nista hotela niti slišati o zedinjenju z Rimom. Od notranjih bojov težko izkušana država pa tudi ni imela denarja, da bi izplačala križarje. Nesrečnega Izaka je smrt kmalu rešila teh skrbi; ko je pa njegov naslednik Aleksij hotel s silo zbrati potrebno vsoto, so se mu Carigraščani uprli in ga ubili. Seveda je zdaj očitno izbruhnilo tudi sovraštvo zoper križarje, ki so pomladi l. 1204 drugič oblegali in osvojili Carigrad. Boj je bil hud in zmagovalci so se grdo znesli nad »verolomnimi« Grki. Veličastno carigrasko mesto, ki mu dotlej še noben sovražnik ni prišel do živega, so požigali in plenili brez usmiljenja; polovico mesta je zgorelo. Uničili so svetne palače kot cerkve in samostane, niso jim bila sveta niti mrtva trupla bizantinskih cesarjev. Največjo škodo so pa prizadejali vsej znanosti in omiki, ko so sežgali nešteto starih rokopisov, razbili in pokončali polno dragocenih umetnin in spomenikov. Veliko so pa odnesli s seboj kot plen lakomni Benečani, n. pr. bronaste konje Lizipove, ki še danes krase pročelje cerkve sv. Marka v Benetkah.

Ko se je slednjič divjanje uneslo, so zmagovalci izvolili za novega cesarja grofa Balduina Flanderskega in ga v cerkvi Božje modrosti slovesno okronali. Njemu samemu je pa ostala komaj četrtina prejšnje bizantinske države, mnoge dežele so si namreč križarski velikaši med seboj razdelili kot cesarjevi vazali. V Carigradu so postavili poleg »latinskega« cesarja tudi »latinskega«, t. j. katoliškega patrijarha in na zunaj se je zdelo vse krščanstvo slednjič združeno pod enim poglavarjem. Toda sila tudi topot ni bila prida; ljudstvo vsiljenih mu svetnih in cerkvenih gospodarjev ni maralo in nasprotje med zapadnim in vzhodnim krščanstvom se je le še poglobilo. Na znotraj je bila nova država slaba, od zunaj je imela pa tudi polno sovražnikov in zato se je obdržala komaj dobrega pol stoletja. Večji del Male Azije je bil ostal sploh v bizantinski oblasti. Tu, v mestu Nikeji, so bili tačas cesarji in patrijarhi in l. 1261 je cesar Mihael Paleolog s pomočjo beneških sovražnikov Genovežanov zavzel Carigrad in njegovi potomci so tod vladali še pičlih 200 let, dokler si niso l. 1453 osvojili Carigrada Turki.

L. 1261 je bilo torej konec latinskega cesarstva, ostala je pa beneška pomorska država, ki jo je bil ustvaril stari, napol slepi Dandolo. Kot pri delitvi drugega plena, so si tudi pri delitvi bizantinske države l. 1204 Benečani vzeli največji del. Najvažnejše obalne pokrajine, otoki in pristanišča so pripadli njim, njihove so bile tri osmine samega Carigrada, kjer so živeli kot doma in beneški dož si je vzdel ponosni naslov: »gospodar četrtine in polovice rimskega cesarstva«. Dandolo sam svoje slave ni dolgo užival; umrl je 1. junija l. 1205, potem ko je bil ustvaril velesilo na morju, kakršne svet še ni videl po propadu stare Kartagine.

Razumljivo je, da je nova, ojačana beneška država še vse bolj težila po popolni vladvi v našem Jadranu kot prej. Začela ga je smatrati za čisto svoje morje in si lastiti izključno pravico, po njem trgovati in brodariti. Da pa to ne bo šlo tako gladko, ji je pokazal isti Zader. Zadrani so namreč l. 1202 porušene zidove hitro obnovili in odpadli od Benetk, ki so jih šele l. 1205 znova pokorile — a zopet ne za dolgo.

Mladi stražar, zapomni si in povej drugim,

PODMLADEK JADRANSKE STRAŽE

da sta izdala Oblastna odbora JS v Ljubljani in Mariboru skupno slovensko člansko izkaznico za svoj pomladek. Slika predstavlja njeno naslovno stran. Legitimacija stane 25 par. Na njo je prilepljen tudi kolek JS za 50 par v korist socialnemu skladu. Cena izkaznice, ki je obvezna za vse pomladke v dravski banovini, znaša torej 75 par. Naročajte jo pridno pri odseku pomladka JS v Ljubljani;

da je ustanovljen za JS v dravski banovini poseben socialni sklad, ki naj omogoči zgraditev lastnega doma na Jadranu, izlete pomladkarjev na naše morje in ceneno uniformiranje PJS;

da se v ta namen prodajajo kolki in razglednice JS ter razni predmeti za vsakdanjo uporabo: svinčniki, držala, ravnila, črnila, tuši, pisemski papir, vžigalice z napisom: Čuvajmo naše morje!, Rogaska slatina, Neptun konzerve itd. Zahtevajte povsod predmete v korist JS, ker je to v Vašo korist;

da so tudi že mnoge slovenske občine podprle socialni sklad JS s svojimi prispevki. Prosite očeta, ako je v občinskem odboru in pošljite tri pomladkarje h g. županu;

da je Oblastni odbor JS v Ljubljani prejel brezplačno od tvrdke Westen 500 napisnih tabel za PJS in Krajevne odbore. Prodaja jih pomladkom po 40 Din, ki gredo tudi v korist socialnemu skladu. Naj ne bo PJS,

ki ne bi imel ob šolskem vходу svoje napisne table! Napisna tabla je nemi glasnik našega gibanja in znanilec narodne zavesti jugoslovanske mladine;

da bosta Oblastna odbora JS v Ljubljani in Mariboru svojim dobrotnikom in podpornikom umetniško izdelane diplome, ki bodo okras vsake narodno zavedne hiše ter priporočilo vsake trgovine in obrti, ako si jih bo dobila;

da bo za mrzlo zimo kaj hitro prišel vesel čas pomladi, ko bomo v trumah pohiteli na naše morje. Sami ga boste videli in čutili, vozili se boste po njem in ga vzljubili, zato pridno zbirajte v izletniški sklad! Vsak pomladkar mora v teku svojega šolanja vsaj enkrat na Jadran;

da boste imeli tedaj tudi že lične zastavice PJS in morda tudi že srčkan mornarski kroj, da boste kakor vojska mladih jadranskih stražarjev;

da pojdejo tudi odrasli člani pomladi in poleti s ponosnim parobrodom »Kraljica Marija« v Egipt in Sv. deželo. Potovanja bo krasno in ne drago. Opozorite na to Vaše starše in njihove znance;

da bodo vse šole razpisale naloge o našem morju in pomorstvu. Potrudite se in pridobite si nagrado;

da bosta Oblastna odbora JS v Ljubljani in Mariboru nagradila posebno vnete in delovne pomladkarje, kot tudi odbore PJS na šolah, s krasno knjigo »Naše morje«, ki jo je izdala letos Mohorjeva družba, in tudi z drugimi knjigami JS;

da je Izvršni odbor JS v Splitu pričel izdajati pomorsko knjižnico in je izšlo letos 5 knjig pomorske vsebine, ki bi jih odrasli pomladkarji tudi že lahko s pridom čitali. Stanejo 70 Din. Šole so o tem že obveščene. Prosite Vaša šolska upraviteljstva, naj Vam za šolarsko knjižnico naroče imenovane knjige;

da je Oblastni odbor JS v Ljubljani v priznanje narodne zavesti naše obmejne mladine poklonil Krajevnemu odboru JS v št. Ilju v Slov. goricaх primeren dar za božičnico revnim pomladkarjem;

da ima odsek PJS pri kr. banski upravi v Ljubljani na razpolago krasne diapozitive o našem morju in primorju in tudi predavatelja. Ako imate v Vašem kraju skioptikon, sporočite to odseku pomladka JS v Ljubljani in občeudovali boste naš Jadran lahko vsaj v sliki in besedi, dokler ne boste tako srečni, da ga objamete tudi s svojimi očmi;

da se bo vsak zaveden član (članica) PJS ravnal vedno po društvenem geslu: »Čuvajmo naše morje!«

Za naše morje!

Odsek Pomladka JS je lansko leto med šolsko mladino prav pridno skrbel tudi za predavanja o našem morju in pomorstvu. Glavni tajnik Pomladka g. Viktor Pirnat je orisal organizacijo in ustroj Pomladka JS, njen pomen in namen ter popeljal številne mlade poslušalce in poslušalke vzdolž naše obale od Bojane do Susaka in še dalje ob obali do izliva Soče. Lepe skioptične slike so bile najvernejši tolmač navdušujočih besed. Tudi prizori iz orientalske Bosne ter tajinstvenih Plitviških jezer niso manjkali. Predavanja so se v nabito polnih dvoranh vršila v Trebnjem, kamor so prišli tudi Pomladkarji iz bližnje Nemške vasi, dalje v šmihelskem samostanu pri Novem mestu, na trgovski gremialni šoli v Ljubljani, v Kočevju, v Zgornji Šiški in v Trbovljah, kjer je bilo pri predavanju nad 700 otrok. Do 2500 pomladkarjev osnovnih, meščanskih in srednjih šol se je udeležilo v decembru teh predavanj. Poleg tega pa v Kočevju in Trbovljah še okoli 500 odraslih članov JS, ki so imeli posebna predavanja zvečer. Po novem letu se bodo predavanja širimo banovine zopet nadaljevala. Pomladki in Krajevni odbori JS naj se zanje javijo Oblastnemu odboru JS v Ljubljani.

Revija »Jadranske straže«, ki izhaja v Splitu vsak mesec v velikem formatu in na prvostanem papirju, se je v teku let zelo priljubila in udomačila tudi pri nas. Z novim letom bo poleg krasnih slik z morja prinašala tudi več slovenskih člankov. Prve dni januarja bodo mnogi prejeli prvo številko na ogled z vabilom na naročilo. Opozarjamo, da podporni člani (pomagači) prejemajo za svojo 10 Din članarino mesečno revijo zastonj ter uživajo kot člani JS mnogo ugodnosti. Posebno važna je pri velikem porastu Pomladka JS revija za učiteljstvo in šole. Krajevni šolski odbori bodo slednjim mnogo koristili, ako se naroče na revijo ali pristopijo kot podporni člani.

Popravi v »Poslovníku PJS« str. 79 člen 15, ki se glasi: Blagajnik oddaja denar sproti vodji zavoda, ki ga nalaga na hranilno knjižico poštne hranilnice. Prebitek letnega blagajniškega poslovanja se odvaja O. O. (odsek za Pomladek v Ljubljani), radi naložbe na račun dotičnega Pomladka. Uporaba sredstev za namene Pomladka se vrši s pristankom vodje zavoda, ki mora dobiti predhodno odobrenje odseka za Pomladek pri O. O., ako presega uporaba skupno $\frac{1}{3}$ letnih dohodkov, v kolikor se trošenje ne vrši po posameznih postavkah proračuna, ki ga je odobril O. O.

NOVE KNJIGE.

Zofja Kossak-Szczucka: **Legniško bojišče**. Iz poljščine prevedel France Vodnik. Cena vez. 50 Din, nevez. 40 Din. Ljudska knjižnica 52, založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. — Zgodovina ni morda v nobeni evropski književnosti imela večjega pomena kakor v poljski. Morda že poznate najslavnejšega poljskega zgodovinskega romanopisca Henrika Sienkiewicza in njegove romane: »Z ognjem in mečem«, »Potop«, »Gospod Wolodiewski« in »Križarji«. Zofja Kossak-Szczucka nekako nadaljuje njegovo pisateljsko izročilo. Zgodovinski dogodki, gledani z narodnega, verskega in kulturnega vidika, so pisateljici izhodišče za »Legniško bojišče«. Zgodovinski okvir romana je naval Mongolov v Evropo in bitka pri Legnici l. 1241., kjer je mladi kan Batu premagal poljske in nemške viteze. Po zmagi je pridrl tudi na Hrvatsko in v Dalmacijo, opustošil n. pr. Zagreb in se nato preko Srbije in Bolgarije vrnil domov.

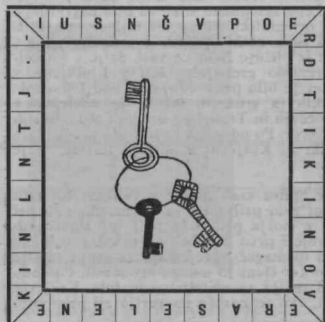
Anton Vodnik, **Slovenska sodobna lirika**. Uvod napisal Rajko Ložar, izdala Jugosl. knjigarna v Ljubljani. Cena 95 Din. Urednik hoče v izboru podati sliko slovenske

sodobne lirike slovenskega pesniškega ustvarjanja od tako zvane »moderne« (Kette—Murn—Cankar—Župančič) pa do najnovejših dni, kjer se že javljajo precej določeni obrisi »nove stvarnosti«. Izbor je urejen po vidikih stilne sklenjenosti in razvojne zaporednosti in naj bi bil predvsem nekaka »Knjiga urc, ki naj bi duhovno sprejemljivega bravca v trenutkih zbranosti vodila skozi svet lepote k virom lastne sproščene človečnosti. — Knjigi prav toplo priporočam. — o.č.

Kronika. Mestna občina ljubljanska bo izdajala revijo »Kroniko«, ki se bo bavila z vsemi sodobnimi in zgodovinskimi vprašanji. Sodelovalci bodo najuglednejši znanstveniki, književniki, slikarji, glasbeniki in arhitekti. Obsegala bo po 120 strani velike kvartne oblike, tiskana bo na najboljšem papirju. Poleg ilustracij med besedilom jo bodo krasile slike v bakrotisku in večbarvne priloge. Izhajala bo štirikrat na leto. Revija bo stala celoletno 60.— Din, polletno 30.— Din, četrtletno 15.— Din. Naroča se: Uprava revije »Kronike«, Ljubljana, mestno načelstvo. Brez dvoma bo to naša najboljša revija, zato jo vsem toplo priporočamo.

1. Ključ.

(Zdravko Reven, Vrhnika.)

2. Kvadrat.

(Peter Golobič.)

1.	14	1	21	10	11	1
2.	1	15	8	6	13	1
3.	21	10	23	16	13	10
4.	10	24	10	5	16	18
5.	11	16	18	5	1	15
6.	1	18	14	1	5	1

1. ime svetnika; 2. žensko ime; 3. drevo-red v Ljubljani; 4. moško ime; 5. reka v sveti deželi; 6. mnogo vojakov. — Prva vrsta navzdol je isto kakor prva vrsta vodoravno.

3. Odbiralnica.

(Peter Golobič.)

Kdor, odvrnem, ubožec, zgaga, baterija, tepen, nadležen, rogat. — Če vzameš iz vsake besede tri zaporedne črke, dobiš pregovor.

Popravi! V 5. številki na strani 70. napiši namesto »France Horvate« »Mikop«!

»Vrtec« stane za vse leto Din 15.—, s priložo »Angelček« Din 20.—. Lastnik »Pripravniki dom« v Ljubljani. — Urednik Vinko Lavrič v Ljubljani, Sv. Petra c. 91. — Uprava »Vrtca« v Ljubljani, Miklošičeva c. 7. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč)

Rešitev iz 4. številke.

1. Jetnik: Poboljšanje izvira iz pokore.

2. Računska naloga: $\begin{array}{r} 444 \\ 44 \\ 4 \\ 4 \\ 4 \\ \hline 500 \end{array}$

3. Črkovnica: **S**logavino
stenacena
obrvinoga
napiskoza
gnjattuga
snaagaine
okliebrki

Stritar — Levstik.

Prav je rešila vse tri uganke samo Jug Zlatica iz Studencev pri Mariboru in je obenem tudi izžrebana. Po dve so rešili: Černetič Ivan iz Veržaja, Cocej Pavla, Ropas Evgenija, Malus Hermina, Golob Olgica, Knez Marija, Maček Marija, Vipotnik Anastazija iz Celja; Lebinger Hinko iz Št. Vida nad Ljubljano; Svolsjak Ivan iz Doba. Eno je rešil Jemec Ivan iz Maribora.

Rešitev iz 5. številke.

1. Pregovor: Danes meni, jutri tebi.
2. Sestavljenka: O, svetega Pavla zvon, ki ga slišal nič več ne bom (Cankar).
3. Kraljeva pot: Za vse je svet dovolj bogat, in srečni vsi bi bili, ko kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili (Gregorčič).

Prav so rešili vse tri uganke: Langerholec Vincenc iz Markočice; Dobrovoljc Anica z Verda; Zirm Jožef, Kovač Franc, Lavtižar Franc iz Veržaja; Svolsjak Ivan iz Doba; Lepša Jožef in Podobnikar Ivan iz Ljubljane; Langus Vladka in Marjan iz Šoštanja; Mrak Jože iz Vinharjev; Erzar Marija s Pš. Police; Kunstelj Antonija z Vrhnike.

Izžreban je bil Mrak Jože iz Vinharjev.

Ugankarji! Vse rešitve in uganke pošiljajte na naslov: Uredništvo »Vrtca«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Velja tudi za »Angelček«.